

Byla C-265/19

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. kovo 29 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

High Court (Airija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. sausio 11 d.

Ieškovė:

Recorded Artists Actors Performers Ltd

Atsakovai:

Phonographic Performance Ltd (Airija)

Minister for Jobs Enterprise and Innovation (Darbo, įmonių ir inovacijų ministras)

Airija

Attorney General (generalinis advokatas)

HIGH COURT (Aukštasis teismas)

<...>

TARP

RECORDED ARTISTS ACTORS PERFORMERS LIMITED

IEŠKOVAS

IR

PHONOGRAPHIC PERFORMANCE LIMITED (AIRIJA)

MINISTER FOR JOBS ENTERPRISE AND INNOVATION (Darbo, įmonių ir inovacijų ministras)

AIRIJA IR ATTORNEY GENERAL (generalinis advokatas)

ATSAKOVAI

NUTARTIS DĖL PRAŠYMO EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMUI PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ

Santrumpos

„2006 m. direktyva“	2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje
„Romos konvencija“	Tarptautinė konvencija dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos
„WPPT sutartis“	1996 m. PINO atlikimų ir fonogramų sutartis
„2000 m. autorių teisių įstatymas“	2000 m. autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas

1. PRAŠYMĄ PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ TEIKIANTIS TEISMAS

1. Šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) teikia *High Court of Ireland* (Airijos aukštasis teismas; teisėjas G. Simons). <...> (**orig. p. 2**)

<...>

3. PAGRINDINĖS BYLOS DALYKAS IR SVARBIOS FAKTINĖS APLINKYBĖS

5. Pagrindinės bylos sprendimas priklauso nuo teisingo 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje (toliau – 2006 m. direktyva) išaiškinimo. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori sužinoti, kiek leidžiama (jei apskritai leidžiama) aiškinti 2006 m. Direktyvą remiantis Romos konvencijoje ir 1996 m. PINO

atlikimų ir fonogramų sutartyje (toliau – WPPT sutartis) numatyta sąvoka „nacionalinis režimas“.

6. Pagrindinė byla yra susijusi su licencinių mokesčių, mokėtinų už muzikos įrašų leidimą viešai arba transliavimą, rinkimu ir paskirstymu. Pagal nacionalinės teisės aktus baro, naktinio klubo ar bet kokios kitos viešosios vietos savininkas, norintis leisti muzikos įrašus, už tai turi mokėti licencinį mokestį. Panašiai, jei asmuo nori įtraukti garso įrašą į radijo laidą ar kabelinės programos paslaugą, tada jis taip pat turi už tai mokėti licencinį mokestį. Šis įpareigojimas nacionalinėje teisėje išsamiai nustatytas *Copyright and Related Rights Act 2000* (2000 m. autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas). Teisės akte nustatyta, kad naudotojas sumokės vienkartinį licencinį mokestį garso įrašo gamintojui atstovaujanti licencijavimo įstaigai, o taip surinkta suma tada bus paskirstyta gamintojui ir atlikėjams.
7. Ieškovas atstovauja tam tikriems atlikėjams, pirmasis atsakovas atstovauja tam tikriems gamintojams, o antrasis, trečiasis ir ketvirtasis atsakovai yra atitinkamai *Minister for Enterprise and Innovation* (Įmonių ir inovacijų ministras), Airijos valstybė ir *Attorney General of Ireland* (Airijos generalinis advokatas). Ieškovas ir atsakovas nesutaria dėl jų tarpusavyje sudarytos sutarties aiškinimo ir vykdymo. Siekiant išspręsti šį ginčą turi būti aiškinami nacionalinės teisės aktai, kurie savo ruožtu turi būti aiškinami atsižvelgiant į Europos Sąjungos teisę. (**orig. p. 3**)
8. Airijos nacionalinėje teisėje nustatyti skirtingi tinkamumo kriterijai, taikomi atitinkamai gamintojams ir atlikėjams. Gamintojas, kaip autorių teisių subjektas, turės teisę gauti dalį teisingo atlyginimo tais atvejais, kai garso įrašas pirmą kartą teisėtai padaromas viešai prieinamu Airijos valstybėje arba Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) šalyje. Gamintojui taip pat taikoma vadinamoji trisdešimt dienų taisyklė. Priešingai, atlikėjas neturi teisės gauti dalies teisingo atlyginimo, nebent i) jis yra Airijos pilietis arba jo nuolatinė gyvenamoji vieta ar gyvenamoji vieta yra Airijoje, arba ii) jo nuolatinė gyvenamoji vieta arba gyvenamoji vieta yra EEE šalyje. (Atlikėjas įgys teisę atskirai, jei atlikimas vyks Airijoje arba EEE šalyje).
9. Svarbiausias pagrindinės bylos klausimas – ar su ES teise yra suderinama tai, kad iš tam tikrų atlikėjų atimama galimybė gauti šio teisingo atlyginimo dalį tais atvejais, kai jis bus mokamas to paties garso įrašo gamintojui. Tai, kad pagal nacionalinės teisės aktus asmenys, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta ar gyvenamoji vieta yra ES, vertinami taip pat, kaip ir Airijos piliečiai, reiškia, kad teisės aktu nepažeidžiamas bendrasis ES teisės nediskriminavimo principas. Tačiau ieškovas skundžiasi, kad pagal 2006 m. direktyvą, ją aiškinant tinkamai, reikalaujama, kad tais atvejais, kai atlikėjo atlikimas buvo įrašytas į garso įrašą, kuriam gali būti taikoma apsauga, atlikėjui, neatsižvelgiant į jo nuolatinę gyvenamąją vietą ar gyvenamąją vietą, būtų suteikiama teisė gauti dalį teisingo atlyginimo. Remiantis šiuo argumentu nėra leidžiama taikyti kriterijus, pirmiausia grindžiamus atlikėjo nuolatinę gyvenamąją vietą arba gyvenamąją vietą.

10. Darant prielaidą, kad WPPT nuostatos taikomos aiškinant 2006 m. direktyvą, kyla papildomas klausimas, ar nacionalinėje teisėje numatytas sprendimas yra pagrįstas atsakymas į kai kurių šalių pagal WPPT sutarties 15 straipsnį numatytą išlygą.

4. REIKŠMINGOS TEISĖS NUOSTATOS

Nacionalinės teisės aktai

11. 2000 m. autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (2000 m. Nr. 28) 37 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad autorių teisių į kūrinių savininkas turi išimtinę teisę atlikti arba įgalioti kitus asmenis atlikti visus tam tikrus nurodytus veiksmus, įskaitant teisę padaryti kūrinių viešai prieinamu, arba bet kuriuos iš šių veiksmų. Kūrinio apibrėžtis apima garso įrašą. Pagal 2 straipsnį garso įrašas – garsų arba garsų išraiškos įrašas, iš kurio galima atkurti garsus, nepriklausomai nuo laikmenos, kurioje daromas įrašas, ar garsų atkūrimo būdo. 19 straipsnyje nustatyta, kad autorių teisės į garso įrašą neegzistuoja tol, kol padaromas pirmas garso įrašo įrašas.
12. 38 straipsnyje nustatyta, kad licencija yra teisė, kuri egzistuoja tam tikromis aplinkybėmis.

„38.—1) Neatsižvelgiant į 37 straipsnio nuostatas, kai asmuo ketina

- a) leisti garso įrašą viešai arba (**orig. p. 4**)
- b) įtraukti garso įrašą į radijo laidą ar kabelinės programos paslaugą, jis turi teisę tai daryti, jei jis
 - i) sutinka licencijavimo įstaigai sumokėti už tokį leidimą arba įtraukimą į radijo laidą ar kabelinės programos paslaugą ir
 - ii) laikosi visų šio straipsnio reikalavimų.
- 2) Asmuo gali naudotis teise leisti garso įrašą viešai arba įtraukti garso įrašą į radijo laidą ar kabelinės programos paslaugą, jei jis
 - a) praneša kiekvienai susijusiai licencijavimo įstaigai apie savo ketinimą leisti garso įrašus viešai arba įtraukti garso įrašus į radijo laidą ar kabelinės programos paslaugą,
 - b) praneša kiekvienai iš šių įstaigų datą, kurią ir nuo kurios jis ketina leisti garso įrašus viešai arba įtraukti garso įrašus į radijo laidą ar kabelinės programos paslaugą,
 - c) moka įsiskolintą sumą licencijavimo įstaigai ne trumpesniais kaip 3 mėnesių intervalais,

- d) laikosi visų pagrįstų sąlygų dėl mokėjimo pagal šį straipsnį, apie kurias jam kartais gali pranešti licencijavimo įstaiga, ir
- e) vykdo visus licencijavimo įstaigos pagrįstus prašymus pateikti informaciją, kad ji galėtų apskaičiuoti ir administruoti mokėjimus pagal šį straipsnį“.
- 3) Laikoma, kad asmens, atitinkančio 2 poskirsnyje nurodytas sąlygas, padėtis dėl autorių teisių pažeidimo yra tokia pati, kaip ir tuo atveju, jei visu nagrinėjamu laikotarpiu jis būtų buvęs atitinkamų autorių teisių subjekto suteiktos licencijos turėtojas.
- 4) Kai asmeniui, ketinančiam leisti garso įrašą viešai arba įtraukti garso įrašą į radijo laidą ar kabelinės programos paslaugą, ir licencijavimo įstaigai per pagrįstą laikotarpį nepavyksta susitarti dėl teisingo atlyginimo pagal 2 dalį, dėl siūlomo susitarimo sąlygų kreipiamasi į Kontrolierių, kad šis nustatytų atlyginimo sumą ir mokėjimo sąlygas.
- <...>“.
13. 184 straipsnyje nurodytos aplinkybės, kuriomis, be kita ko, garso įrašui gali būti taikoma autorių teisių apsauga. (**orig. p. 5**)
- „184.—1) Literatūros, dramos, muzikos arba meno kūriniai, garso įrašai, filmui, išleisto leidinio tipografiniam apipavidalinimui ar originaliai duomenų bazei taikoma autorių teisių apsauga, kai jie pirmą kartą teisėtai padaromi viešai prieinamais
- a) Airijoje; arba
- b) bet kokioje šalyje, teritorijoje, valstybėje ar srityje, kurioje taikoma atitinkama šios dalies nuostata.
- 2) Šioje dalyje teisėtai padarytas kūrinio padarymas viešai prieinamam vienoje šalyje, teritorijoje, valstybėje ar srityje reiškia pirmąjį teisėtą kūrinio padarymą viešai prieinamam, net jei tuo pačiu metu kūrinys teisėtai buvo padarytas viešai prieinamam kitoje vietoje; šiuo tikslu teisėtai padarytas kūrinio padarymas viešai prieinamam kitoje vietoje per pastarąsias 30 dienų laikomas vykusiu tuo pačiu metu.“
14. Kiek tai susiję su gamintojais, šios nuostatos reiškia, kad vienas iš pagrindinių kriterijų yra vieta, kurioje garso įrašas pirmą kartą buvo paskelbtas.
15. Gamintojui taip pat gali būti taikoma autorių teisių apsauga atsižvelgiant į jo nuolatinę gyvenamąją vietą arba gyvenamąją vietą Konvencijos šalyje. Tai yra bendras 2000 m. autorių teisių įstatymo 183 straipsnio ir *Copyright (Foreign Countries) Order 1996* (1996 m. įsakymas dėl autorių teisių (užsienio šalys);

1996 m. S.I. Nr. 36) poveikis. Įsakymu nustatoma autorių teisių apsauga abipusiškumo pagrindu. Žr. 9 straipsnį.

„9. Tik šio įsakymo pagrindu egzistuojančios autorių teisės į garso įrašą neapima įstatymo 17 straipsnio 4 dalies b punkte numatytos teisės į teisingą atlyginimą, nebent ši teisė arba teisė, iš kurios kyla reikalavimas mokėti teisingą atlyginimą, egzistuoja šalyje, kurioje garso įrašas pirmą kartą buvo išleistas.“

16. Šis įsakymas apsaugomas 2000 m. autorių teisių įstatymo pereinamojo laikotarpio nuostatomis. Žr. 2002 m. autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo pirmo priedo 1 dalies 3 straipsnio 5 dalį.

„5. Nepaisant 1963 m. įstatymo panaikinimo, bet kokios pagal 1963 m. įstatymą priimtos taisyklės, normos ar įsakymas, kurie galioja prieš pat šio įstatymo II dalies įsigaliojimą, lieka galioti toliau ir po minėtos II dalies įsigaliojimo laikomi priimtais pagal atitinkamas šio įstatymo nuostatas.“

17. Atlikėjų tinkamumo kriterijai yra nustatyti 2000 m. autorių teisių įstatymo III dalies 9 skyriuje, kaip nurodyta toliau.

„9 skyrius

Tinkamumo nustatymas: Atlikimai

287.—Šioje dalyje ir IV dalyje

„reikalavimus atitinkanti šalis“ – (orig. p. 6)

- a) Airija,
- b) kita EEE valstybė narė arba
- c) tiek, kiek nustatyta pagal 289 straipsnį priimtame įsakyme – pagal tą straipsnį priskirta šalis;

„reikalavimus atitinkantis subjektas“ – reikalavimus atitinkančios šalies pilietis arba subjektas arba asmuo, kurioje yra jo nuolatinė arba įprastinė gyvenamoji vieta; ir

„reikalavimus atitinkantis asmuo“ – Airijos pilietis arba asmuo, kurio nuolatinė arba įprastinė gyvenamoji vieta yra Airijoje.

288. Atlikimas yra reikalavimus atitinkantis atlikimas šios dalies ir IV dalies tikslais, jei jį vykdo reikalavimus atitinkantis subjektas arba reikalavimus atitinkantis asmuo arba jei jis vyksta reikalavimus atitinkančioje šalyje, teritorijoje, valstybėje ar srityje, kaip nustatyta šiame skyriuje.

18. Iš to, kas pirmiau nurodyta, matyti, kad tam, kad atlikimas atitiktų 208 straipsnyje numatytos teisės į atlyginimą reikalavimus, turi būti tenkinama viena iš dviejų sąlygų: i) turi būti ryšys tarp atlikėjo ir reikalavimus atitinkančios šalies, arba ii) atlikimas turi būti įvykęs reikalavimus atitinkančioje šalyje. Prie reikalavimus atitinkančių šalių priskiriama Airija ir visos Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) narės. Todėl, jei atlikimas vyksta įrašų studijoje Prancūzijoje, t. y., atlikimo vieta yra EEE šalis, susiję atlikėjai turės teisę gauti atlyginimą už paskesnę to garso įrašo naudojimą nepriklausomai nuo atskiros jų pilietybės, gyvenamosios vietos ar nuolatinės gyvenamosios vietos. Tačiau, jei atlikimas vyksta EEE nepriklausančioje šalyje, pavyzdžiui, Jungtinėse Amerikos Valstijose, atlikėjai turės teisę gauti atlyginimą tik tuo atveju, jei jie atitiks pilietybės, nuolatinės gyvenamosios vietos arba gyvenamosios vietos kriterijus.
19. Tarp atlikėjų tinkamumo kriterijų nėra jokios nuorodos į garso įrašo pirmojo paskelbimo vietą. Būtent dėl šio praleidimo kilo ginčas šioje byloje.
20. 289 straipsnyje numatyti įsakymai, kuriais prie reikalavimus atitinkančių šalių priskiriamos papildomos (t. y. greta Airijos ir EEE šalių) šalys.

„289.—1. Vyriausybė prie reikalavimus atitinkančių šalių, kurioms taikoma apsauga pagal šią dalį ir IV dalį, įsakymu gali priskirti bet kokią šalį, teritoriją, valstybę ar sritį, dėl kurios vyriausybė yra įsitikinusi, kad pagal šios šalies, teritorijos, valstybės ar srities teisę yra arba bus priimta nuostata, pagal kurią su Airija susijusiems atlikimams suteikiama tinkama apsauga.

- 2) Šiame straipsnyje „su Airija susijęs atlikimas“ – atlikimas, (**orig. p. 7**)
- a) vykdomas Airijos piliečio arba asmens, kurio nuolatinė arba įprastinė gyvenamoji vieta yra Airijoje, arba
- b) kuris vyksta valstybėje.
- 3) Kai pagal tos šalies, teritorijos, valstybės ar srities įstatymą tinkama apsauga suteikiama tik tam tikriems apibrėžtiems atlikimams, pagal 1 dalį priimtame įsakyme, kuriuo priskiriama ta šalis, teritorija, valstybė ar sritis, gali būti nuostata, kuria šia dalimi arba IV dalimi suteikiama apsauga atitinkamu mastu ribojama dėl atlikimų, susijusių su šalimi, teritorija, valstybe ar sritimi.“

21. Pagal 289 straipsnį iki šiol nebuvo priimtas joks įsakymas.

ES teisės aktai

Direktyva 2006/115/EB

22. Direktyvos 2006/115/EB 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Valstybės narės suteikia atlikėjams išimtinę teisę leisti arba uždrausti transliuoti bevielio ryšio priemonėmis ir viešai skelbti jų atlikimus, išskyrus tuos atvejus, kai toks atlikimas jau yra transliuojamas atlikimas arba kai jis pagaminamas iš įrašo.

2. Valstybės narės numato teisę į naudotojo mokamą vieningą teisingą atlyginimą už fonogramos, kuri buvo išleista komerciniais tikslais ar atkurta, naudojimą transliavimui bevielio ryšio priemonėmis arba kitokiam viešam paskelbimui, ir užtikrina tokio atlyginimo paskirstymą atitinkamiems atlikėjams ir fonogramos gamintojams. Jeigu atlikėjai ir fonogramų gamintojai nesusitaria dėl atlyginimo pasidalinimo, valstybės narės gali nustatyti atlyginimo padalijimo sąlygas.“

Tarptautinės konvencijos ir sutartys

i) 1961 m. Romos konvencija

23. Ilgasis Romos konvencijos pavadinimas – Tarptautinė konvencija dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos. Romos konvencija buvo priimta 1961 m. spalio 26 d. Romoje. Europos Sąjunga nėra Romos konvencijos šalis.
24. Romos konvencijoje įtvirtinta sąvoka „nacionalinis režimas“. Pagal 2 straipsnio 1 dalies a punktą ši sąvoka reiškia sutarties šalies įstatymų įtvirtintą apsaugos režimą, ginantį atlikėjus, kurie yra tos šalies piliečiai, saugant tiesioginį atlikimą, transliuojamą atlikimą ar pirmą kartą jos teritorijoje fiksuotą atlikimą. Iš esmės pagal šią nuostatą reikalaujama, kad reikalavimus atitinkantys atlikėjai turėtų teisę visapusiškai naudotis pagal nacionalinę teisę suteiktomis teisėmis. **(orig. p. 8)**
25. 4 straipsnyje nustatyta:
- „Kiekviena Sutarties šalis taiko atlikėjams nacionalinį apsaugos režimą, jeigu yra bent viena iš šių sąlygų:
- atlikimas vyksta kitoje Sutarties šalyje;
 - atlikimas yra įrašytas į fonogramą, kuri yra saugoma pagal šios Konvencijos 5 straipsnį;
 - atlikimas, neįrašytas į fonogramą, yra transliuojamas laidoje, kuri saugoma pagal šios Konvencijos 6 straipsnį.
26. 4 straipsnio b punktas yra ypač svarbus pagrindinei bylai, nes pagal jį susiejamos atlikėjų ir gamintojų teisės.
27. 5 straipsnyje nustatyta:

- „1. Kiekviena Sutarties šalis taiko fonogramų gamintojams nacionalinį apsaugos režimą, jeigu yra bent viena iš šių sąlygų:
- a) fonogramų gamintojas yra kitos Sutarties šalies pilietis (pilietybės kriterijus);
 - b) pirmasis garso įrašas buvo padarytas kitoje Sutarties šalyje (įrašo kriterijus);
 - c) fonograma pirmą kartą buvo išleista kitoje Sutarties šalyje (išleidimo kriterijus).
2. Jeigu fonograma pirmą kartą buvo išleista valstybėje, kuri nėra šios Konvencijos dalyvė, tačiau per trisdešimt dienų nuo šios fonogramos pirmojo leidimo ji buvo taip pat išleista Sutarties šalyje, ji laikoma pirmą kartą išleista Sutarties šalyje.
3. Bet kuri Sutarties šalis pranešimu Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui gali pareikšti, kad ji netaikys išleidimo kriterijaus arba įrašo kriterijaus. Toks pranešimas gali būti perduotas ratifikavimo, priėmimo ar prisijungimo dokumentų deponavimo metu arba bet kada vėliau – pastaruoju atveju pranešimas įsigalioja praėjus šešiams mėnesiams po jo deponavimo.“
28. Pagal 3 straipsnio d punktą sąvoka „išleidimas“ reiškia pagrįsto kiekio fonogramos egzempliorių pateikimą visuomenei.
- ii) 1996 m. PINO atlikimų ir fonogramų sutartis (toliau – WPPT sutartis)*
29. WPPT sutartis 1996 m. gruodžio 20 d. priimta Ženevoje. Europos Sąjunga jos ratifikavimo dokumentą deponavo 2009 m. gruodžio 14 d., o WPPT sutartis (**orig. p. 9**) Europos Sąjungai įsigaliojo 2010 m. kovo 14 d. (Airija WPPT sutartį ratifikavo tą pačią dieną). Žr. 2000 m. kovo 16 d. Tarybos sprendimą 2000/278/EB dėl PINO autorių teisių sutarties ir PINO atlikimų ir fonogramų sutarties patvirtinimo Europos bendrijos vardu.
30. WPPT sutarties 1 straipsnio 1 dalyje WPPT sutarties ir Romos konvencijos santykis paaiškintas taip:
- „1. Nė viena šios Sutarties nuostata nenukrypsta nuo galiojančių įsipareigojimų, kuriuos pagal Tarptautinę konvenciją dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos, priimtą 1961 m. spalio 26 d. Romoje (toliau vadinama – Romos konvencija) prisiėmė Susitariančiosios Šalys.“
31. WPPT sutarties 4 straipsnyje numatytas nacionalinio režimo reikalavimas, kaip nurodyta toliau.

„Nacionalinis režimas

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis 3 straipsnio 2 dalyje apibūdintiems kitų Susitariančiųjų Šalių piliečiams taiko tokį pat režimą, kokį ji taiko savo piliečiams, kai kalbama apie šia Sutartimi konkrečiai suteikiamas išimtinės teises ir šios Sutarties 15 straipsnyje numatytą teisę į teisingą atlyginimą.
 2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas įsipareigojimas netaikomas tokia apimtimi, kokia Susitariančioji Šalis pasinaudoja šios Sutarties 15 straipsnio 3 dalyje numatytomis išlygomis.“
32. Pažymėtina, kad 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad atlikėjai ir fonogramų gamintojai turi teisę į vienkartinį teisingą atlyginimą, kai fonogramos tiesiogiai ar netiesiogiai naudojamos.
33. Sąvoka „Kitų Susitariančiųjų Šalių piliečiai“ 3 straipsnio 2 dalyje apibrėžta taip:
- „2. Kitų Susitariančiųjų Šalių piliečiai – tai tie atlikėjai ir fonogramų gamintojai, kurie atitinka Romos konvencijos nustatytus tinkamumo apsaugai suteikti kriterijus, kai visos šios Sutarties Susitariančiosios Šalys yra ir minėtos konvencijos Susitariančiosios Šalys. Susitariančiosios Šalys minėtiems taikomumo kriterijams taiko šios Sutarties 2 straipsnyje pateiktus atitinkamus apibrėžimus.“

5. PRAŠYMO PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ MOTYVAI

34. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nurodyta, kad, aiškinant 2006 m. Direktyvą, būtina atsižvelgti į WPPT sutarties nuostatas. Žr., be kita ko, sprendimus: *Stichting ter Exploitatie van Naburige Rechten (SENA)*, byla C-245/00, EU:C:2003:68; (**orig. p. 10**) *Societa Consortile Fonografici (SCF)*, byla C-135/10, EU:C:2012:140; *Sociedad General de Autores y Editores de Espana (SGAE)*, byla C-306/05, EU:C:2006:764.
35. Tačiau kiekvienu atveju Teisingumo Teismas vertino aplinkybes, kai nagrinėjama 2006 m. direktyvos nuostata atitiko WPPT sutarties nuostatą, pvz., „viešas paskelbimas“ ar „teisingas atlyginimas“. Naujas pagrindinės bylos aspektas yra tai, kad WPPT nuostatos, kuriomis remiasi ieškovas, neturi tiesioginių atitikmenų pagal 2006 m. direktyvą. Todėl kyla klausimas, ar aiškinimo pareiga taikoma tarptautiniuose susitarimuose numatytoms sąvokoms, kurios neturi aiškių atitikmenų pagal 2006 m. direktyvą.
36. Ieškovas akcentuoja reikalavimą atsižvelgti į kontekstą, kuriam esant sąvokos vartojamos, taip pat į tarptautinių susitarimų tikslą. Nurodoma, kad galima rasti 2006 m. direktyvos 8 straipsnio 2 dalies nuostatų tiesioginę sąsają ne tik su WPPT sutarties 15 straipsniu (kuris atitinka 8 straipsnio 2 dalį), bet ir su WPPT sutarties 4 straipsniu (nacionalinis režimas), kuriame aiškiai daroma nuoroda į 15 straipsnį. Remiantis šiuo argumentu, lygiavertė sąvoka vartojama ir 2006 m. direktyvoje, ir

WPPT sutartyje – atlikėjų teisė gauti dalį teisingo atlyginimo, kuris mokamas viešo paskelbimo atveju. WPPT sutarties 4 straipsnyje nurodyta, kad (visada esant galimybei taikyti išlygą, kaip nustatyta 4 straipsnio 2 dalyje) teise naudojasi WPPT sutarties 3 straipsnio 2 dalyje apibūdinti kitų susitariančiųjų šalių piliečiai. 3 straipsnio 2 dalyje iš esmės nustatyta, kad teise naudojasi tie piliečiai, kurie atitinka Romos konvencijos nustatytus tinkamumo apsaugai suteikti kriterijus. Bendras Romos konvencijos 4 ir 5 straipsnių poveikis – kai garso įrašui taikoma apsauga, ir gamintojai, ir atlikėjai turi teisę gauti dalį teisingo atlyginimo. Remiantis Romos konvencijos 5 straipsniu, dėl trisdešimties dienų taisyklės apsauga taikoma gamintojams apskritai. Nurodoma, kad todėl teise gauti dalį teisingo atlyginimo gali naudotis daug įvairių gamintojų ir atlikėjų, kurie neapsiriboja asmenimis tik iš konkrečių sutarties šalių.

37. Taip pat remiamasi WPPT sutarties 23 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad šios sutarties taikymui užtikrinti susitariančiosios šalys įsipareigoja priimti būtinas priemones, atitinkančias jų teises sistemas. Advokatas pažymi, kad Europos Sąjunga, kaip susitariančioji šalis, turi vykdyti šį įsipareigojimą, ir nurodo, kad vienas iš būdų, kuriuo ES vykdo šį įsipareigojimą, yra 2006 m. direktyvos 8 straipsnio 2 dalis.
38. Atsakovai pateikia prieštaravimą, kad nėra jokio teisės principo, pagal kurį išsamias Romos konvencijos ir WPPT nuostatas būtų leidžiama bendrai perkelti į 2006 m. direktyvą. Advokatas 8 straipsnio 2 dalį apibūdina kaip tikslią nuostatą, kurioje nėra nustatyta išsami informacija, pvz., kas turi būti reikalavimus atitinkantys atlikėjai. Jei ES teisės aktų leidėjas būtų norėjęs griežtai nustatyti, kurie gamintojai ir atlikėjai atitinka teisės gauti dalį atlyginimo reikalavimus, o ne palikti šiuos klausimus išspręsti valstybėms narėms, tada tai būtų nustatyta 2006 m. direktyvoje. Tačiau 2006 m. direktyvoje nėra lygiavertės sąvokos. 2006 m. direktyvos konstatuojamosiose dalyse tik nurodoma, kad ja (**orig. p. 11**) nesiekama prieštarauti tarptautinėms konvencijoms, kuriomis pagrįsti autorių teises ir gretutines teises reglamentuojantys valstybių narių teisės aktai.
39. Advokatas toliau nurodo, kad plačiai aiškinant 2006 m. direktyvą, kaip Teisingumo Teismą ragina daryti ieškovas, būtų nepaisoma atsisakymo dalyvauti nuostatos, kuri yra aiškiai numatyta WPPT sutarties 4 straipsnio 2 dalyje. Todėl teigiama, kad, net jei 2006 m. direktyvoje sprendžiamas klausimas, kurie gamintojai ir atlikėjai atitinka reikalavimus (o, kaip teigia atsakovas, taip nėra), nėra jokių įrodymų, kad 2006 m. direktyva būtų viršesnė už WPPT sutartį ir, atitinkamai, taikoma teisė atsakyti į išlygą, kuria kita susitariančioji šalis pasinaudojo pagal 4 straipsnio 2 dalį. Iš 2006 m. direktyvos konstatuojamųjų dalių aišku, kad ja siekiama neprieštarauti tarptautinei konvencijai.
40. Taip pat nurodomos 2006 m. direktyvos pereinamojo laikotarpio nuostatos. Teigiama, kad jos apima valstybių narių nacionalinės teisės pripažinimą ir nuostatą, kad ji taikoma teisėms, saugomoms nuo 1994 m. liepos 1 d. Nurodoma, kad taip paneigiami bet kokie argumentai, kad: i) 2006 m. direktyvoje sprendžiami su teisėmis susiję klausimai; ii) teisės yra derinamos; arba iii)

nacionalinės teisės aktai yra nesuderinami su 2006 m. direktyva ar WPPT sutartimi.

41. Airija savo žodinėse pastabose atkreipė dėmesį į 6 konstatuojamosios dalies formuluotę ir į tai, kad naudojama frazė „suderinus teisinę apsaugą Bendrijoje“. Buvo teigiama, kad tai nurodo, jog 2006 m. direktyvos adresatas yra Bendrijoje veikiančios ekonominės veiklos vykdytojai, o ji nėra skirta spręsti už Bendrijos ribų veikiančių ekonominės veiklos vykdytojų padėtį.
42. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priėjo prie išvados, kad 2006 m. direktyvos 8 straipsnio aiškinimas nėra *acte clair*. Pirmiausia, lieka neaišku, kiek teisėta remtis WPPT sutarties ir Romos konvencijos nuostatomis aiškinant 8 straipsnį. Generalinis advokatas A. Tizzano byloje *SENA* padarė išvadą, kad Romos konvencijos taisyklės dėl nacionalinio režimo yra neatskiriama Europos Sąjungos teisės dalis. Nepaisant to, kad Teisingumo Teismas sprendime *SENA* oficialiai nepatvirtino generalinio advokato išvados, vien jau ta aplinkybė, kad toks garsus generalinis advokatas buvo pasirengęs sutikti, kad Romos konvencijoje nustatytas nacionalinio režimo reikalavimas turi įtakos sąvokos „teisingas atlyginimas“ aiškinimui net ir 1992 m. direktyvoje nesant jokios aiškios nuostatos, turinčios tokį patį poveikį, mažų mažiausiai yra svarbi klausimui, ar 2006 m. direktyvos 8 straipsnio 2 dalies aiškinimas yra *acte clair*.
43. Jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad sąvoka „nacionalinis režimas“ taikoma 2006 m. direktyvai, tada prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turėtų spręsti klausimą, ar 2000 m. autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo nuostatos yra teisėtas atsakas į kai kurių WPPT sutarties šalių numatytas išlygas. Kaip matyti iš 29 ir paskesniuose punktuose pateiktos atitinkamų WPPT sutarties nuostatų santraukos, 4 straipsnyje numatytam įpareigojimui teisę į teisingą atlyginimą taikyti kitų susitariančiųjų šalių piliečiams gali būti taikoma išimtis, kaip nustatyta 15 straipsnio 3 dalyje. Susitariančiosios šalys turi didelę diskreciją dėl išlygos, kurią jos gali pateikti, rūšies. Teisė į vienkartinį (**orig. p. 12**) teisingą atlyginimą pagal 15 straipsnio 1 dalį gali būti: i) taikoma tik tam tikriems naudojimo būdams; ii) kitaip apribojama; arba iii) išvis netaikoma.
44. JAV yra WPPT sutarties šalis, tačiau pagal 15 straipsnio 3 dalį ji pateikė toliau nurodytą išlygą.

„Pagal PINO atlikimų ir fonogramų sutarties 15 straipsnio 3 dalį Jungtinės Amerikos Valstijos PINO atlikimų ir fonogramų sutarties 15 straipsnio 1 dalies nuostatas taikys tik dėl tam tikrų transliavimo ir viešo paskelbimo skaitmeninėmis priemonėmis veiksmų, už kurių priėmimą taikomas tiesioginis arba netiesioginis mokestis, ir už kitą pakartotinį perdavimą ir skaitmeninių garso įrašų pristatymą, kaip nustatyta pagal Jungtinių Amerikos Valstijų teisę.“
45. Tačiau dėl šios išlygos Airija pagal WPPT sutartį būtų buvusi įpareigota taikyti nacionalinį režimą JAV piliečiams. JAV gamintojas turėtų teisę į autorių teisių

apsaugą remiantis tuo, kad i) jo nuolatinė gyvenamoji vieta arba gyvenamoji vieta yra JAV (bendras 2000 m. autorių teisių įstatymo 183 straipsnio ir 1996 m. įsakymo dėl autorių teisių (užsienio šalys) poveikis), arba ii) garso įrašas pirmą kartą buvo išleistas JAV (2000 m. autorių teisių įstatymo 184 straipsnis). Kad JAV atlikėjas turėtų teisę į autorių teisių apsaugą, ministras JAV atžvilgiu *turėtų būti priėmęs* įsakymą dėl priskyrimo pagal 289 straipsnį. (JAV atlikėjas neatitinka esamų tinkamumo kriterijų, nustatytų 287 ir 288 straipsniuose, dėl akivaizdžios priešasties, t. y., JAV nėra EEE šalis).

46. Žinoma, aplinkybė, kad JAV numatė išlygą pagal 15 straipsnio 3 dalį, reiškia tai, kad Airijai netaikomas įpareigojimas taikyti nacionalinį režimą JAV piliečiams. Tačiau faktinis 2000 m. autorių teisių įstatymo poveikis yra tai, kad dauguma atvejų JAV gamintojai turės teisę į autorių teisių apsaugą, o JAV atlikėjai tokios teisės paprastai neturės. Šis skirtingas požiūris atsiranda dėl to, kad JAV gamintojas gali pasinaudoti 184 straipsnyje numatytu „pirmojo paskelbimo“ kriterijumi, kad atitiktų autorių teisių apsaugos reikalavimus, o JAV atlikėjas to padaryti negali. Viso to rezultatas – kai kurių garso įrašų, susijusių su JAV gamintojais ir JAV atlikėjais, atveju visas licencinis mokestis, kuris turi būti mokamas pagal 38 straipsnį, t. y., teisingas atlyginimas, kaupiasi tik gamintojo naudai.
47. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo, kad Teisingumo Teismas priimtų sprendimą, ar toks nevienodas gamintojų ir atlikėjų vertinimas yra teisėtas atsakas į 15 straipsnio 3 dalyje nustatytą išlygą. (**orig. p. 13**)

6. PREJUDICINIAI KLAUSIMAI

1. Ar nacionalinio teismo pareiga aiškinti Direktyvą 2006/115 dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje (toliau – Direktyva) atsižvelgiant į Romos konvencijos ir (arba) WPPT sutarties paskirtį ir tikslą yra ribojama tik sąvokomis, kurios aiškiai nurodytos Direktyvoje, ar išplečiama ir apima sąvokas, kurios pateikiamos tik dviejuose tarptautiniuose susitarimuose? Pirmiausia, kiek Direktyvos 8 straipsnis turi būti aiškinamas atsižvelgiant į WPPT sutarties 4 straipsnyje numatytą nacionalinio režimo reikalavimą?

2. Ar valstybė narė turi diskreciją nustatyti kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kurie atlikėjai laikomi atitinkamais atlikėjais pagal Direktyvos 8 straipsnį? Pirmiausia, ar valstybė narė gali riboti teisę gauti dalį teisingo atlyginimo, kad ja būtų galima pasinaudoti tik kuriuo nors iš šių atvejų: i) kai atlikimas vyksta Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) šalyje; arba ii) kai atlikėjų nuolatinė gyvenamoji vieta arba gyvenamoji vieta yra EEE šalyje?

3. Kokią diskreciją valstybė narė turi atsakydama į išlygą, kurią kita susitariančioji šalis numatė pagal WPPT sutarties 15 straipsnio 3 dalį? Pirmiausia, ar valstybė narė privalo užtikrinti, kad nuostatos tiksliai atitiktų kitos susitariančiosios šalies numatytos išlygos sąlygas? Ar sutarties šalis privalo

netaikyti Romos konvencijos 5 straipsnyje numatytos 30 dienų taisyklės, jei dėl to gamintojas iš išlygą numatančios šalies gaus atlyginimą pagal 15 straipsnio 1 dalį, tačiau to paties įrašo atlikėjai atlyginimo negaus? Priešingai, ar atsakančioji šalis gali išlygą numatančios šalies piliečiams suteikti teises palankesniu būdu, nei tai padarė išlygą numatanti šalis, t. y., ar gali atsakančioji šalis suteikti teisių, kurių nesuteikia išlygą numatanti šalis?

4. Ar kokiais nors atvejais teisę į teisingą atlyginimą leidžiama suteikti tik garso įrašo gamintojams, t. y., nesuteikti šios teisės atlikėjams, kurių atlikimai buvo įrašyti tame garso įrašė?

2019 m. kovo 20 d.

<...>

DARBINIS VERTINIMAS